

IV. évfolyam, 54. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona
Egyes szám-ára . . . 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
esütörtök reggel.

HATÁRŐR

== UJVIDÉK, 1908. ==
július 5. vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petöfi-utca 47. sz.,
ahová a lap szellemi és anyagi rés-
zét illető közlemények intérendők
Ilyen közleményeket és megkeresé-
seket lapunk nyomdája iselfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Szalay Lajos nyugdíjba vonul.

Ujvidék, 1908. júl. 4.

Szalay Lajos kir. tanácsos, polgármester állandó gyengélkedésére való tekintettel, f. hó 3-án beadta nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Ez a különben elszomorító hír, mely egy kiváló férfinak, egy kátoi jellemű polgárnak a közpályáról való visszavonulását jelenti, nem lepett meg bennünket. Hiszen köztudomású, hogy városunk szeretett polgárnagyának egészségi állapota újabb időben, bizonyára az erős munka reakciójaképpen, erősen meg lett támadva és így városunk vezetésében időközönként nélkülöznünk kellett buzgó és puritán munkásságát. A város polgársága, míg egyrésztől bizonyára — valóság és nemzetiség különbsége nélkül — fájdalommal és őszinte sajnálkozással látja távozni a polgármesteri székéből azt a férfit, ki hosszú közéleti szereplése alatt csak barátokat szerzett magának és minden tettével és törekvésével csak elismerést és dicséretet szerzett annak a városnak, melynek élére a polgárok bizalmából állították, másrészt nem zárkozhatik el az elől sem, hogy Szalay Lajos pihenés által egészségét helyreállíthassa és szép, derűs öregkornak napfényében élvezhesse egy becsületben, tisztességben és munkában eltöltött életnek gyümölcsét: polgártársainak szeretetét és tiszteletét. . . .

Uj polgármestert kap tehát Ujvidék városa. Most, amikor a városok történetében páratlanul álló evolúción megy keresztül. Most, amikor annyi modern kulturális és gazdasági intézmény létesítése előtt áll Ujvidék, annyi újítást tervez jövedelmének szaporítása céljából. Azért jól vigyázzunk, mert nem mindegy, ki lesz az új polgármester. Ezen kérdés mikénti eldöntését már is befolyásolja az az általánosan respektált elv, hogy a meglévő tisztikarból kell, vagy legalább is szokásos polgármestert választani. Ezt kívánja a tisztviselőknek az avanszmához fűzött jogos reménykedése is. Fontos egy kérdés tehát, ki lesz az új polgármester. De még nehezebb a választ megadni. Mert most Ujvidéknek olyan polgármesterre van szüksége, aki nemcsak szorgalmas, becsületos tisztvi-

selő, hanem aki modern gondolkodású, nagy koncepciójú és — ami a legfőbb — energikus és igazságosan szigorú.

Igen is, energikus és igazságosan szigorú legyen, mert a mi közigazgatásunknak az most a legnagyobb baja, hogy a régi jó világból maradt szokáshoz híven legtöbb tisztviselő éppen csak *annyit* és *ugy* dolgozik, hogy ne lehessen állásából elmozdítani. Ilyen munkakedv és munkagyakorlat mellett pedig, hiába minden felülről jövő jó eszme, buzdítás — eredményt alig lehet elérni.

A kaszinózásnak hivatalos óra alatt, a két kabát-rendszernek — mikor ugyanis egy kabát még akkor is a fogason lóg, ha tulajdonosa már rég nincs a város házában — a *napidíjra* dolgozásnak, a *szabadságidővel* való manővrozásnak végét kell vetni városunkban. Ennek megszüntetésére a legagilisabb, a leggeniálisabb főispán sem elég, akit mégis csak korlátoz autonómiánk számos rendelkezése és akinek *nem is lehet* hivatala, hogy nap-nap után számon tartsa, mit csinál 60 hivatalnok.

Ezen nehezményezett állapotnak megszüntetésére *egy energikus* polgármester kell, akit szigorú és igazságos eljárásában a kormányhatóság helybeli képviselője, a főispán bizonyára tőle telhetőleg támogatni és jó tanácsos el látni fog.

Az új szabályrendelet 91. §-nak 11. pontja értelmében az új polgármester hatásköréhez fog tartozni: az egyes *ügyköröket* a tanácsnokok közt megosztani. Ha az egyik ügyosztályban nem tud elég *eredményt* felmutatni a tanácsnok, *átteleyez* majd a másik élére és ha sehol sem tud kötelességének eleget tenni, *oda* fogja helyezni, *ahová legjobban illik* — *nyugdíjba*. De ezentúl *rendszeres szakmunkát* várunk városunk köztisztviselőitől, mert *másképp* nem lesz abból a sok szép *eszméből*, abból a sok *közgyűlési határozatból*, létesíteni rendelt nagyszabású *intézményből* semmi!

Bizunk abban, hogy a mostani tisztikarból lehet olyan polgármestert és alpolgármestert választani, akik a fent jelzett tulajdonságokkal birnak. De ha csalatkoznánk, van rá mód, hogy a tehetetlennek bizonyuló új polgármester másnak helyet csináljon — mert *Ujvidék város nem lehet meg modern, ambíciózus, munkaszerető, munkabíró, energikus polgármester nélkül*.

Közegészségügyünk.

Évtizedeken keresztül szoktattak hozzá bennünket, hogy bizonyos szkepticismussal nézzünk a tanács által célba vett minden intézkedéssel szembe. Nem akarunk most ugynevezett rendszereket hibáztatni azért, mert alig tettek valamit a város fejlesztése, romlott közegészségi ügyeinek javítása érdekében és amit tettek, ezt is rendszerint hebe-hurgyán, csak alkalomadtán, minden rendszer nélkül, a pillanatnak égető szükségleteit kielégítve; de tény az, hogy amikor a város jövőjére kiható, azt alaposan megjavító intézményeket akarunk keresni, akkor csakis a legközelebbi multnak napjaiban látunk tiszteletreméltó törekvéseket, melyek egy egészséges, gazdag és nagy kereskedelmi városnak *fundamentális* szükségleteit, igényeit kívánják kielégíteni.

Valóban legfőbb ideje volt annak, hogy itt a város közvetlen hátamögötti, antikulturállapotokon valamiképp véglegesen segítsünk. Az ugynevezett Limánnak a föld színéről való eltüntetése, az ugynevezett kisérő csatornának lecsapolása és feltöltése valóban oly elemi higiéniai követelmények voltak, melyek teljesítésének elmaradását csak azok tudták megérteni, akik látták azt is, hogy mennyi sürgős és komoly dolog maradt el, hol pártpolitikai féltékenykedésből, hol kupak rövidlátásból.

Örömmel látjuk, hogy most dolgoznak. Látjuk, hogy napról-napra mint fagy rohamosan a Limánnak piszkos, rothadt vize, mint készítik az új csatornát, mely hivatva lesz a gyártelep piszkos vizeit egyenesen a Dunába vezetni. A munkának és tisztításnak nyomáival találkozunk a vasuti sín melletti kijáró csatornánál, melynek megtisztítása az ujvidéki maláriás betegeket 50%-nyira fogyasztaná meg.

Mi ugyan folyton sürgetni szeretnők azokat, akik e munkák élén állanak. Igen: ma vagy holnap, vagy holnapután, de lehető legrövidebb idő alatt készen kell állani ezeknek a *munkáknak*, mert gyorsan kell pótolni az elmulasztottakat. Le kell törölni ezeket a szegényfoltokat a város képéről minél előbb, mert igazán nem marad nekünk más hátra, mint letagadni más városok előtt azt, hogy még a huszadik században, Ujvidéken a városnak közvetlen közelében,

BOGDÁNY és TÁRSA
UJVIDÉK,
Vármegye-utca 5.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest. VI. Dálnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

BLUZZKÜLÖNLEGESSÉGEK

KRÓN KÁROLY FIA
DIVATÁRUHÁZÁBAN
UJVIDÉKEN.

a betegségeknek, a miazmáknak és bacillusoknak ily nyílt nevelő intézeteit türtük meg.

Nagyon jól tudjuk, hogy az állandó vízvezeték és csatornázás máról-holnapra nem oldható meg; hiszen ezer és ezer, az emberi munkától és törekvésektől független körülménytől függ annak megvalósulása. De amit az emberi ész és erő eddig meg tudott alkotni, amiért az emberi szellem évezredekken keresztül küzdve, az evolúció tűzén keresztül, szinte mint tökéletes alkotást ad az utódok kezébe: azt ne késsünk — bármily anyagi áldozattal is — felhasználni azok javára, akik a városnak és az államnak tett nagy szolgáltatásokkal szemben legalább azt várhatják meg, hogy egyetlen kincsét mindegyikének, egészségét megóvalmazza.

Pusztuljon el ennek a városnak környékéről minden bűzös mocsár, minden maláriás nyílt csatorna, a mindent inficiáló rothadó víz.

Megsemmisített közgy. határozat.

Az ujvidéki ipartestület f. jun. 9-i rendkívüli közgyűlésén ezt a határozatot hozta, hogy a megválasztandó jegyzőnek a magyar, német és szerb nyelvet *szóban és írásban* birtania kell. E határozat ellen Mayer Arnold és társai ipartestületi tagok felebbezést adván be, Dr. Demetrovics Vladimir főkapitány mint I. foku iparhatóság, a következő véghatározatot hozta:

„Az ujvidéki Ipartestület folyó 1908. évi június hó 9-én tartott rendkívüli közgyűlésében hozott azon határozatát, hogy a megválasztandó ipartestületi jegyzőnek a magyar, német és szerb nyelvet *szóban és írásban* birtania kell,

valamint azon határozatát is, hogy a beiratási díjat leszállítja 5 koronára, az 1884. évi XVII. t.-c. 139. §-a alapján *megsemmisitem.*

INDOKOK:

Megsemmisítendő volt az említett határozatok először *alaki* szempontból, mert a jegyzőkönyvből nem tűnik ki s illetve abban nem lett konstatálva, hogy a rendkívüli közgyűlés az alapszabályok 12. §-a követelményeinek megfelelően lett összehívva és megtartva, nevezetesen nem tűnik ki a jegyzőkönyvből, hogy ezen rendkívüli közgyűlés *kinek a kívánságára* hivatott össze; nincs megállapítva, vajjon a gyűlés *határozatképes* volt-e vagy sem s ha igen, *mily alapon* volt határozatképes; végre nem tűnik ki a jegyzőkönyvből, hogy mely indítványok voltak a napirendre kitéve s melyek nem és a napirendre ki nem tűzött indítványok tanácskozás alá vételénél az alapszabályok erre vonatkozó intézkedései minden tekintetben betartottak-e?

Másodszor pedig a kérdéses határozatok *érdemben* a következő okból voltak megsemmisítendőek:

1. a megválasztandó jegyzőnek nyelvtudására vonatkozó határozat meg volt semmisítendő, mert az alapszabályok értelmében a testület *hivatalos nyelve a magyar* és ezen alapszabályok semmi néven nevezendő más nyelv tudását nem írják elő a tiszti karnak, illetőleg ettől az állam hivatalos nyelvén kívül más nyelvek bírását nem követelik; de ettől eltekintve, a közgyűlés hivatkozott határozata értelmében azon magyar állampolgárok, a kik az állam hivatalos nyelvén kívül más nyelvet nem beszélnek, a tisztviselői állásokból egyenesen ki volnának zárva, már pedig ez Magyarországon nem csak nem méltányos és nem igazságos volna, hanem mint a magyar államszémével össze nem egyeztethető, sőt azt sértő, meg nem engedhető. Arra való tekintettel

azonban, hogy az ipartestületnek sok tagja van, a kik csak németül vagy szerbül beszélnek, nem merül fel kifogás az ellen, ha az ipartestület a magyar nyelven kívül a *német és szerb* nyelveknek *szóban* való bírását is *kívánatosnak* mondja ki, ezt azonban kötelezőleg előírni nem lehet.

2. A beiratási díjnak leszállítása iránt hozott határozat azért is volt megsemmisítendő, mert ezen határozat ellenkezik az alapszabályok 7. §-ának intézkedésével. Ezen szakasz értelmében 10 koronában megállapított belépési díj csakis az alapszabályok megfelelő módosításával s ezen módosításnak a kereskedelemügyi miniszternek a belügyminiszterrel egyetértő jóváhagyásával szállítható le, már pedig a közgyűlésnek a leszállításra vonatkozó határozatában az alapszabályok ez iránt való módosításáról szó sem említettik.

Ezen véghatározat közöltetik az „Ujvidéki Ipartestület“ elnökségével és Mayer Arnold és társai ujvidéki lakosok, ipartestületi tagokkal azzal, hogy az ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt a városi tanácshoz mint másodfoku iparhatósághoz felebbezésnek van helye, mely felebbezés az alulírott elsőfoku iparhatóságnál nyújtandó be.

Ujvidék sz. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala mint elsőfoku iparhatóság 1908. évi június hó 30. napján.

Dr. Demetrovics,
főkapitány.

Kuruzslással vádolt fogtechnikus.

Felmentették.

Érdekes pert tárgyalt és fejezett be e héten az ujvidéki járásbíró, mint büntető hatóság.

Még a mult hónapok egyikében történt, hogy összeállt az ujvidéki fogorvosok egy

TÁRCA.

Gyermekeink Erdélyben.

Julius elsején érkezett haza áll. polgári leányiskolánk növendékserege arról a tanulmányi kirándulásról, melyet az igazgató, N. Nemessányi Adél urnó és a tantestület tagjainak a felügyelete és vezetése mellett Erdély bércei közé tett.

Az iskolai kirándulások hazánkban is mind jobban divatosakká válnak s az országban utazván, alig találunk vasuti gőcpontot, ahol ne látnánk egy gyermekereget, mely tanári vezetés mellett várja továbbutazása idejét. De áll. polgári leányiskolánk kirándulásai nem a divat szüleményei. Pedagógiai belátás vezette az ezen kirándulások tekintetében — mondhatnók — uttörő igazgatót, aki egész tervezetet készített, amely szerint a növendékekkel az édes hazát megismertetni fogja. De nemcsak magát a szorosabb értelemben vett hazát, hanem hazánkban azt a részét is, amely ma csak magyar közjogi elvképen a miénk, valóban azonban — sajnos — ez is a mi derék sógorunké, — Dalmáciát.

Miután az ország szívet és fővárosát több napos kiránduláson növendékeivel megismertette, az Aldunára, Fiumébe, majd a Tátrába és az idén Erdélybe tett velük mindig több napra terjedő tanulmányi utat. Hátra van s a jövőre sorra kerül Dalmácia, de bizonyára nem marad el a Dunántul ismertetése sem,

amely szintén érdemes néhány napi tanulmányi utra.

Június 22-én indult el a fiatalok expedíciója Ujvidékről s Szabadkát, Szegedet érintve meg sem állt Nagyváradig, ahonnan már csak — mint a költő mondja — „egy ugrás a Kalvária és kilenc a Királyhágó.“ — A Toldy család pátriáját s Toldy Miklós költőjének szülőhelyét, Nagyszalontát érintve, a híres esonkatornyot a növendékek a robozó vonatról szemlélték. — Nagyváradon a város, a székesegyház, a püspöki palota, a színház és Szent László szobra, valamint a városi muzeum megtekintése foglalta le az időt, mely utóbbi néh. Ipolyi Arnold gazdagította nagyszámu és becses tárgyakkal. A székesegyházban egy álkapocs darabot mutogattak, mint Szt. László álkapocsát, de a csontdarab aligha a szent király csontja, mert nincs történelmi feljegyzés arról, hogy Nagyváradon eltemetett testét megtalálták.

Az éjszakát Nagyváradon töltvén, kora reggel a révi barlang felé folytatta az utját az iskola. Zichybarlang megállóhelyén kiszállva megtekintette a csak nemrég felfedezett révi barlangot, melyben egybeszáll a pokol és a menyország. De úgy látszik, a Stix folyót még csak most fedezték fel. Erre vall, hogy a vezető a mintegy 15 méter mélységben csergező s mélynek látszó vizre csónakot bocsátott le. Állítólag hosszú ez a vízi út, de még ezután lesz csak kideríthető a nagysága. A révi barlangnál vendéglő is van, melynek erkélyéről gyönyörű hegyekre nyílik kilátás.

Innen Kolozsvárra folytatta az utját iskolánk, ahol is a város, Mátyás király szülőháza és szobra, továbbá a színház s egyéb nevezetességek megtekintése és egy eltöltött éjszaka után Tordára utazott. Tordán a sóbánya megtekintése foglalta el az idő legnagyobb részét. Gyönyörű sóbánya, melynek egyik tárnája 15-szörös visszhangot ad. Nagy derűtséget keltett, midőn a bekiáltott hip-hop. hurra s egyéb szavakat mindinkább gyengülő hangon a tarna úgy adta vissza, mintha az első három ugyanaz a kiáltás volna, vége pedig valami égi hang. A híres tordai hasadék megtekintésére az idő nem kedvezett. Bár azért a vonatról egy kis távolságból ez is látható volt.

A következő megállás Brassóban volt. Itt ütötte fel az iskola főhadiszállását és innen tett kirándulást Romániába, Sinajába és az Olt völgyébe fel egészen a Gyimesi szorosig.

Fekvésre nézve Brassó kétségtelenül a legszebb városunk. A 960 m. magas Cenk tövével úgy fekszik, mintha oltár előtt térdelne. Az egész városból látszik a Cenk, melyet a még ma is erősen német brassóiak Zinnének neveznek. Viszont ha a Cenk kényelmes szerpentin utjain felmegy az ember a Cenk-tetőre, ahol a millenárius emlékoszlop is áll s onnan, vagy a néhány méterrel lejjebb levő Bethlenbarlang mellé épített vendéglőből letekint, Brassónak nemcsak minden utcáját, de minden egyes házát is látni lehet. Ellátni továbbá az egész Barcaságra, erre a II. Endre által telepített síkságra is.

rése, kik között ott voltak: *Kassovitz Ármin* dr., *Lóránd Samu* dr., *Klein Lipót* dr., *Spierta* dr. és *Kármán L.* dr. és büntető feljelentést adtak be *Deák Imre* dr., a kiváló fogorvos ügyes technikus, *Blaskó Ede* ellen. Azzal vádolták, hogy principálisának távollétében, egyedül, fogorvosi működést folytat és ezért mint kuruzslót kérték szigorúan megbüntetni.

Június 12-én kezdte meg az érdekes ügy tárgyalását a járásbíró *Óldh* büntető járásbíró vezetésével.

A vádat *Turkovich* ügyészégi megbízott képviselte, míg a megvádolt fogtechnikus védelmét *Kovács Bódog* dr. ügyvéd látta el, a magánpanaszosokat *Szentiványi* dr. képviselte.

Összesen negyven tanút idéztek be és háromszori folytatásos tárgyaláson ki is hallgatták őket. A társadalom legelőkelőbbjei közül jöttek be a tárgyalásra mindazok, kik a természet adományait kénytelenek voltak mesterségesen pótolni.

A tanúk legtöbbször azt vallotta, az igazsághoz hiven, hogy *Blaskó Ede* fogtechnikus kezelte ugyan őket — mindannyian a fogtechnikus működésével meg voltak teljesen elégedve — leginkább Dr. Deák jelenlétében, de a fizetéseket Deák dr.-nak teljesítették, kinek orvosi jegyzése mellett lettek a kezeléseik számlázva is.

A lefolytatott tárgyalás után az ügyészégi megbízott, *Turkovich* a vádat elejtette, mire a magánvádlók képviseletében *Szentiványi* a vádat fenntartotta. De az ő előterjesztéseit sem fogadta el a bíróság, hanem mérlegelvé a védő, *Kovács Bódog* dr. által felhozott érveket, a vádolt *Blaskó Edét* a vád és annak következményei alól felmentette.

A vádlott ez ítéletben természetesen megnyugodott, míg a panaszosok az ítéletet megfellebbezték.

A városi javadalmak.

Az önkezelésbe vett városi javadalmak összbevétele június havában 32.866 k. 40 fill. volt, mi a múlt év ugyanezen időszaki 28.028 k. 53 fill. bevétellel szemben 4637 k. 37 fill. többletet jelent. Részletesen, az alábbi címek mutatják a különbözetet:

Megnézték a növendékek a várhegyet, melyet a szabadságharcban 200 honvéd 2 napig védett 28000 orosz ellenében.

Ugyancsak megsemmisítették a híres feketetemplomot, mely 1385-től egészen 1425-ig épült s 1689-ben tűzvész áldozata lett. Ettől kezdve nevezik is feketetemplomnak. Ma egyébként épen bár, de használaton kívül áll s csak mint régi evangélikus templom s a gót stílus egy remeke, nevezetes.

Igen érdekes régi épület a brassói városháza is.

Brassóból előbb átrándult az iskola Predealon át a Romániában fekvő Sinaja fürdőbe, ahol egész délutánt töltött s a román királyi udvar villáit is megtekintvén, egy magyar vendéglősnél elköltött uzsonna után visszatért Brassóba éjjeli pihenőre. Másnap Bükszádra utazott a növendékek kiránduló társasága. Természetesen itt is tanári kísérettel. Megtekintették a Bükszádi üveggyárat, sőt apró bevásárlásokat is tettek itt a raktárban. Maga a gyártulajdonos kalauzolta őket. Itt hideg ebéd elköltése után szekerekre szálltak s gyönyörű erdőn keresztül Bálványosfüredre mentek, amely már 1000 méter magasságban fekszik. Bálványosfüreden felmentek a híres Búdósbárlanghoz, majd megnézték az öt percnire levő timsós barlangot is. Csudás két barlang. Itt

	1907. K f.	1908. K f.
Borfogy. adó	10.439.45	11.168.09
Hus "	4.840.40	5.923.37
Vágóhídi díj	2.290.70	2.883.24
Kövezetvám	2.451.66	2.863.16
Helypénz	1.934.78	2.472.48
Mérlegdíj	2.240.81	3.119.74
Partdíj	84.30	199.94
Heti vásár	64.12	97.54
Borfogy. pótdó	1.116.43	1.199.96
Hustogy. "	1.210.68	1.481.18
Szesz "	1.078.42	992.16
Likör "	161.18	135.26
Átalány	30.—	57.—
Bírság	85.60	73.28

Összesen 28.028.53 32.666.40

Levelezés.

Jitel, 1908. július 1.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter, Gyarmathy Lajos a titeli járásbíróhoz beosztott zombolyai járásbírói, Noszák Lajos titeli járásbírói segédtelevkönyvvezetőket, — Zitta Ferenc fehértemplomi járásbírói segédtelevkönyvvezető — földinket a jelenlegi alkalmazásuk helyén a X. fizetési osztályba televkönyvvezetőkké nevezte ki.

Szemle: Dr. Bartunek Gyula kertületi tűzfelügyelő titeli tüzoltó parancsnok tűzrendészeti szempontból Sajkáslak, Tündéres és Dunagárdony községeket megvizsgálta. A községekben mindenütt a legnagyobb biztonságot konstataálta s az előjárásoknak ebbeli megelégedését és elismerését fejezte ki.

Locsolás. Titelen, ugyilátszik, hogy az utcák locsolását is részrehajlóan végzik. Míg az ugynevezett „főutcat“ naponként többször felloccsolják, addig a többi népes és forgalmas mellékutca lakói az árnyékát sem látják a locsolónak! Minden lakónak érdeke ellenőrizni ezt a fizetett munkát. A panaszokat mi gyűjtjük és lesz rá gondunk, hogy annak idején nyilvánosságra hozzuk. Tiszta munkát kérünk!

Színész. Rácz Dezső, a jönevű szegedi színtársulat 20 tagjával július 2-án esütörtökön kezdte meg előadásait a „Sörház“ kerthelyiségében. Bemutatoul a „Tanitónó“-t adták. A

vastag és fojtószagú kén, amott öt percnire timsót izzadó falak. Innen két órányira fekszik a Szentanna tó, melynek fekvése a Csorbatóéval egyezik, bár sokkal kevésbé látogatott. Bálványosfüreden a híres borvíz élvezetében is volt részük a növendékeknek. Erős vastartalmu víz ez, mely a bor utóizét hagyja az ember szájában.

Este volt, mire leereszkedett a társaság ugyanazokkal a szekerekkel Tusnádra, ill. Tusnádfürdőre, ahol az éjszakát is töltötte. Ez a fenyvesrengetegben fekvő fürdő megérdemli, hogy az iskolai növendékek megtekintsék.

Útközben egy pillanatra Bálványos várának romja is láthatóvá lesz, mely várat Jókai oly szépen írta le hasonnevű regényében. Igaz-e, nem-e, ki tudná megmondani, de azt tartja a legenda, hogy itt mutatták be az ősmagyarok az utolsó áldozatot pogány istenüknek, Hadurnak.

Másnap Gyimesre rándultak vonaton, ahol is gyimesi vadvirágokat szedett a leányok táborra. Az utat megtenni nagyon érdemesnek bizonyult. Gyönyörű, óriási viaduktokon keresztül halad a vonat a szoros felé. Egyik-másik helyen 65—70 méter magasságban a mélység felett. Alagutakkal is bőven tarkul ez az út. (Vége köv.)

közönség már alig várta, hogy e kulturmissiót teljesítő társulat bevonuljon. A társulat Ujvidékről jött, hol a közönség osztatlan tetszése mellett játszott. Örömmel üdvözöljük nálunk!

Táncmulatság. Mint hírlik — diákifjúságunk a közel jövőben egy nagyobb szabású műkedvelői színelőadással egybekapcsolt táncmulatságot rendez. Eleve is sok sikert kívánunk törekvésükhöz!

Sz. E.

HIREK.

A patriárcha választás f. július hó 15—20-e közt fog megejtetni és arra kir. biztos minőségében — mint értesülünk — az orsz. függetlenségi párt egy kiváló, magasrangú tagja fog ki neveztetni.

25 éves papi jubileum. Magyar István ujverbázi plebános, ki mint városunk szülötte Ujvidéken végezte népiskolai s gimnáziumi tanulmányait s mint rókusai önálló káplán és főgimn. hitoktató 1888—1891-ig Ujvidéken működött, e hó 1-én érte meg pappá szenteltesének 25. évfordulóját. Ezt az évfordulót nemcsak saját hívei, hanem Verbász közönsége, vallásra való tekintet nélkül, a jubiléusra emlékeztetéssel, ünnepélyessé kívánják tenni s azért ma vasárnap jul. 5-én jubileumi ünnepélyt, ovációt rendeznek az ó. és ujverbázi körökben egyaránt kedvelt és népszerű plebános tiszteletére. A papi, tanítói, tanári pályán s a közélet terén Ujverbázon 17 évi szolgálatban szerzett érdemeit a „Verbász und Umgebung“ legutolsó száma magyar ny. ünnepi vezércikkben méltatja. Mint értesülünk, a mai jubileumra ujvidéki tisztelői közül is nagyobb számban készülnek Verbászra, de ujvidéki barátai jul. 8-át, mint a 25. év előtt Ujvidéken mondott első szent mise évfordulóját, Ujvidéken is megünnepelni készülnek. Az egyház, a magyarság és a tanítás terén fáradhatlan buzgalmu plebánost, német ajku létére is törhetlen, derék hazafit, aki ujvidéki polgártársai előtt is még mindig jó emlékezetben él, mai jubileuma alkalmából mi is őszintén üdvözöljük.

Sport hír. Az „Ujvidéki Sportegylet“ háziversenye után, mely folyó hó 19-én tartatik meg a polg. lövöldében, már is nagy az érdeklődés. Ifju atléta-gárdánk teljes buzgalommal készül, hogy tehetségük legjavát mutassák be. Versenyszámok: 100 méteres síkfutás, 400 m. futás, magas-, rud-, távugrás, távgyaloglás, súlyemelés, súlydobás, szertornázás és egy összetett gyermekverseny. Gyönyörű versenynek ígérkezik a 100 m. futás, melyben a Spirka testvérek mérik össze erejüket, továbbá a rudugrás, melyben Mátyus Gyula mutatja be ezidei fényes ugró-formáját.

Anyakönyvi hír. Az ujvidéki anyakönyvhivatalnál jun. 26- jul. 3-ig bejelentett születések 11, még pedig 7 fiu, 4 leány; meghalt: 12.

A gárdazonekar hangversenye. A szerb királyi gárdaezred teljes katonai zenekara, nem mint tervezve volt két estére, hanem másoldalú hivatalos elfoglaltsága miatt csak egyellen hangversenyt fog szerdán, e hó 8-án Ujvidéken a pazardiszu Mayer-féle nagy kioszkban, kedvezőtlen vagy hűvös idő esetén a Vigadóban rendezni, melyet *Binički Stasa*, a belgrádi királyi gárda híres főkarmestere fog személyesen vezényelni. A gárdazonekar, mintegy 100—150 belgrádi előkelőségtől kísérvé

szérdán este 7 órakor hajón Ujvidékre érkezik. A gárda szenzációs hangversenye iránt oly óriás, nálunk még nem tapasztalt érdeklődés mutatkozik, hogy a jelekből következtetve ennyi embert még Ujvidéken egy helyen nem igen láttak. Az egész vidék mozgólódik és tömegesen készül a nagy szenzációs hangversenyre eljönni. A hangverseny, — melyhez csak 1 korona belépődj lesz, — műsora párralánul élvezetes és magas zenei színvonalon álló. Előadásra kerülnek: 1. rész. 1. Biničky: A királyi gárda induló. 2. Mendelsohn: Ray Blas, nyitány. 3. a) Ferraris: Valse-Berceuse. b) Kottlár: Monte Christo, Celebré valse tzigane. 4. Marinkovics: II. Dalfüzér, a Vojvodinából. II. rész. 5. Biničky: Az én hazából, nyitány (1. sz. — Négyes). 6. Brahms: Magyar dalok. a) 4. sz. — F-moll. b) 6. sz. — Des-dur. 7. Wagner: Nagy fantázia a „Walkür“ operából. III. rész. 8. Mokranjac: Ó-Szerbiából és Macedoniából (VII. Rukovet). 9. Waldteufel: Egy nap Sevillában, keringő. 10. Planquette: Fantázia a „Corneillei harangokból: 11. Andrejevics: „Jaksics“ induló.

Elfogott pénzhamisítók. Rendőrségünk péntek délután letartóztatta Perics Zsarkó, Tatics Brankó ujvidéki és Knezsev Milán csurogi lakost, kik hamis 1 és 5 koronásokat készítettek. A vizsgálat ezidő szerint még folyamatban van és hogy hoztak-e a hamisítók már pénzt forgalomba, ezideig megállapítható nem volt.

Lövészet. Polg. lövöldénkben a jun. 28. és 29-i lövészet alkalmával összesen 140 lövés tétetett a 200 m. távol, rendes céllapokra. Dinyertes lön, még pedig mély lövésért: Hesz Fr. (szeg), Witz, Weichert, Burmann, Tausch, Lobenstein (ötös), if. Zanbauer, id. Zanbauer (négyesért); *találó* lövésért Hesz 15/32. Witz 12/25, Burmann 11/29, Weichert 11/20, Lobenstein 9/11. — Ma vasárnap, jul. 5 én *kécsalövészet* lesz, még pedig 150 m. távol-ságba.

Bioszkop. A látványosságot kedvelő közönségnek kedves találkozául kínálkozik a Winkler Lambert-féle bioszkop, mely e hó 3-a óta a törvényszéki palota mögötti téren naponta esti 8—fél 11-ig két egymásutáni előadást tart. A jobbára egész, nagy és új jeleneteket ábrázoló érdekes, tiszta képek a közönség tetszését vívták ki már is.

A tüdővész pusztítása. F. február havában a magyar birodalomban összesen 6821 egyén halt meg gümőkórban. E számban B. Bodrog vármegye 224, Baja 12, Szabadka 44, Ujvidék 9. Zombor 7 halálesettel szerepel.

Halálozás. Dr. Belacsek János 38 éves, kizsácsi közs. orvos jun. 30-án szívszélhűdés következtében, hirtelen meghalt. Holttetemét szállóféldjére, Trencsénmegyébe szállították s ott temették el.

Házfelavató ünnepély. A zombori kath. legényegyletnek Dr. Városy Gyula érsek nagylelkű adományából épült új székházát jun. 28-án avatták fel az érsek arcképének leplezésével kapcsolatosan, nagy ünnepélyességgel s a város előkelőségei jelenlétében.

Óstkos Kockás Shantung Árműne és „Henneberg“ selyem, 75 kr. tól feljebb, **hormentve és vámmentesen;** Minta postafordultával.
Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. **Henneberg in Zürich.**

Nyílt-tér.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ ★

NESZTLE
GYERMEKISZTJE
CSECSEMŐK JÁBBADÓZÓK
GYOMORBÁJOSOK RÉSZÉRE.
ALFÜGÖBB ALPESI TEJFARAGMAZSA
Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerháiban és drogeriában, ugyanahéjtséggel iratok ingyen.

Felelős szerkesztő: Lusztig Nándor dr.
Szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Hirdetések.

4701/1908 tk. szám.

Póthirdetmény.

A tileli kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Stein Márton kereskedő bácsföldvári lakos végrehajtatónak Knezsev Mladen és neje Pajncics Sarolta és Dolovác Gyóka csurogi lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 600 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében 1676/1908 szám alatt kibocsátott árverési hirdetményben a csurogi 864 számú betétben A 1—5 sorsz. 4047, 4762, 4775, 4786/1, 4786/2 hrszám alatt felvett ingatlanok 236 korona, 178 korona, 261 korona, 180 korona, 98 korona kikialtási árban 1908. évi július hó 11-ik napjának délutáni 3 órájára kitűzött árverés az 1881. évi LX. t.-c. 167 §-a alapján a temerini takarékpénztár végrehajtatónak érdekében is 1000 korona tőke követelése és járulékai kielégítése végett megtartatni fog.

A kérvény költségei 29 korona 75 fillérben megállapíttatnak.

Végül az árverés elrendelése a fenti betétben feljegyeztetni rendeltetik.

Kelt Titelen, a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál, 1908. évi május hó 1-ső napján.

Olvashatlan aláírás...
kir. járásbíró

Vendéglős uraknak!

600 liter igen jó kurlócai borom van eladó.

Bővebb értesítést ad
János István, Káty.

Sörcsarnok átvétele.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy nagybátyám nevében ismert, jőnevű *Maldacker Márton*-féle Kossuth Lajos-u. 18. sörcsarnokot július 1-én átvettem s ünnepélyes megnyitása szombaton, július 4-én este történik. *Jó konyháról és italokról* kezeskedik
Tisztelettel
Maldacker Márton.

MAV. 20379/II-908. szhoz.

Pályázati hirdetmény.

Nyirbogdány állomás felvételi épületének bővítésére és átalakítására ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a kellőleg kiállított és felbélyegzett ajánlatok legkésőbbben folyó évi július hó 17-én déli 12 óráig a máv debreceni üzletvezetőségének titkárságánál benyújtandók. Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni. A tervrajz, a szerződési tervezet és a feltétletek a máv üzletvezetőségénél Debrecenben, vagy a nyiregyházi osztálymérnökségünk irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati szöveg és az ajánlati költségszámítás két koronáért megszerezhető. Az ajánlatok borítékai a következő felirással látandók el: „Ajánlat Nyirbogdány állomás felvételi épületének bővítésére és átalakítására“

Bánatpénz fejében legkésőbbben folyó évi július hó 16-án délelőtt 11 óráig 800, azaz nyolcszáz korona teendő le készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál. — A készpénzben befizetett bánatpénz után kamat nem követelhető. Az értékpapírok a budapesti, illetve a bécsi tőzsdén jegyzett utolsó napi árfolyam szerint, de névértéket meg nem haladható értékben fogadtatnak el. — Az üzletvezetőség fentartja magának az ajánlatok között a szabad választás jogait.

Debrecen, 1908. június hó.

Az üzletvezetőség.

GLEICHENBERG klimatikus Gyógyhely.
7-10 (STEIERORSZÁG)

NYÁRI ÉVAD: Május 15-től október 1-ig.

Felalpin jellegű legkedvezőbb klimatikus viszonyok

Gyógyjavulatok: Légzőszervek, (hurut, asthma, emphysema), szívi- zom betegségei, idegbajok, rekonvalescencia.

Gyógyeszközök: Inhalációs és pneumotherapia, szónas-vas fürdők, hideg- vizgyógyintézet, gyógy-gymnastika, napfürdők, stb.

GYÓGYFORRÁSOK: Konstantin, Emma-forrás, Johannis-kút, Klauseferr.
Gazdagon illus. tráf. prospektusokat küld, lakás- és kocsikról gondoskodik a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kenegette arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborát úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrohozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Crème-jével elért (különösen Francia- és Németországban), sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztatlansága (szepelő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánazzák. — Természetes, hogy ez senkire sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a foltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire se birta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leg-gondosabb, tehát hatása is rögtönl és biztos. — Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kenegetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépitésére és a szépség megőrzésére. — Ez a világhírű szépitőszert a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc borát, eltünteti a szepelőket, májfoltokat, kiütéseket, bőratkát, mitesszert, arc- és kezvörösséget. Az arc ideális szép, tiszta és ifjú lesz s emellett a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Egy tégely ára 1 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit poudert (fehér, rózsás és crème színben) 1 K. 20 fillér. — Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A Földes-féle Margit Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerházában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad. — Főraktár Ujvidéken: Grossinger Károly, Plavics Gábor, Vuits János gyógyszerész. és Klein Oszkár droguistánál. 5-10.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult házisszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölésével süléképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: **Török József gyógyszerész**nél, Budapest.

**D. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlanhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.**

MÁV 19952. szám. II/908.

Versenytagyalási hirdetés.

A MÁV kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a MAV Szászkezdse-derjes állomásán létesítendő emeletes II. oszt. felvételi épület, szabadon álló árnyékszék, egy kettős és egy egyes órház, valamint ezen épülethez tartozó melléképítmények előállítására. A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta, az esetleg elrendelendő munkák egységárjegyzéke és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a MÁV kolozsvári üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályánál, valamint a segessvári osztálymérnökségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlattételhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszerzhetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzá tartozó mellékleteket szabályszerű okmánybélyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemezése mellett alá írni és az ajánlatot a mellékleteivel pecséttel ellátott fonállal összefűzni. A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbbben 1908. évi július hó 18-án déli 12 óráig a MAV kolozsvári üzletvezetősége titkárságánál közvetlenül vagy posta útján beküldeni. Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni: *Ajánlat a 19952/908 II. számú versenytagyalási hirdetésben kiírt munkálatokra.*

Ajánlattevő köteles bántpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5%-át készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban hivatkozással a jelen hirdetés számára legkésőbbben 1908. évi július hó 17-én delutan 1 óráig a MAV kolozsvári üzletvezetősége gyűjtőpénztárába letenni. A bántpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapirokat a budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb jeyzett, de a névértéket meg nem haladó árfolyam szerint számítjuk. Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni. Bántpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előirt módon tesznek, vagy a melyből valamely melléklet hiányzik, nem vesszük figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1908. évi július hó 18. án déli 12 órakor a titkárságnál fogjuk felbontani, amikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1908. évi július hó 30-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak.

Az ajánlattevőknek, vagy megbízottjának ipari képesítésére és a cég bejegyzésére vonatkozó adatok az ajánlatokban telemítendő és igazolandók. Az ajánlattevők, kik a MÁV. kolozsvári üzletvezetőséggel ez ideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak. Alólirott üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet velköl szaaadon választhasson.

Kolozsvár, 1908. évi június hó.

Az üzletvezetőség.

Bükhasábszenet

rostált és legjobb minőségben teljes vasuti kocsirakományokban bármely állomásra legjutányosabban szállít

GERŐ MUNDI

Budapest, VI., Eötvös-utca 34. szám.

Egyedül valódi **THIERRY BALZSAMA** csak a zöld apáival mint védjeggyel. Legkevesebb küldemény 12/2 vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott különleges-utazó-családiüveg 5 korona. — Csomagolás ingyen. **Thierry Centifolium-Kenőcse.**

Legkevesebb küldemény 2 doboz 3.60 korona. A legjobb házisszer **gyomorhaj**, gyomorégés, görcs, köhögés, **mellhaj**, minden belső szerv gyuladása, köszvény, tugszaggyatás, mindenféle seb, sorvadás, tályog, daganat, mindennemű sérülés stb. ellen. — Így tessék címezni: **Védőangyal gyógyszerertár Thierry A., Pregrada Rohics mellett.** Raktárak Budapesten: **Török József gyógyszerész, Egger 9-33. J. és Egger Leó dr. és Vertes L. Luges.**

MÁV. 19951/II-908 sz.

Versenytagyalási hirdetés.

A MÁV kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a mav Eczel állomásán létesítendő emeletes III. oszt. felvételi épület szabadon álló árnyékszék és két kettős órház, valamint ezen épületekhez tartozó melléképítmények előállítására. A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta, az esetleges munkák egységárjegyzéke és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a mav kolozsvári üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályánál valamint a megyesi osztálymérnökségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlattételhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszerzhetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzátartozó mellékleteket szabályszerű okmánybélyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemezése mellett alá írni és az ajánlatot a mellékleteivel pecséttel ellátott fonállal összefűzni. A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbbben 1908. július hó 18-án déli 12 óráig a mav kolozsvári üzletvezetősége titkárságánál közvetlenül vagy posta útján beküldeni. Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni. *Ajánlat a 19951/908. II. számú versenytagyalási hirdetésben kiírt munkálatokra.*

Ajánlattevő köteles bántpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5%-át készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban hivatkozással a jelen hirdetés számára legkésőbbben az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. július 17-én délután 1 óráig a mav kolozsvári üzletvezetősége gyűjtőpénztárába letenni. A bántpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapirokat a budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb jeyzett, de a névértéket meg nem haladó árfolyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni. Bántpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előirt módon tesznek, vagy amelyből valamely melléklet hiányzik, nem vesszük figyelembe. A beérkezett ajánlatokat 1908. július 18. án déli 12 órakor a titkárságnál fogjuk felbontani, a mikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Az ajánlatok felett 1908. július 30-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak.

Az ajánlattevőknek, vagy megbízottjának ipari képesítésére és a cég bejegyzésére vonatkozó adatok az ajánlatokban telemítendő és igazolandók. Az ajánlattevők, kik a mav kolozsvári üzletvezetőséggel ezideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak. Alólirott üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kolozsvár, 1908. évi július hó.

Az üzletvezetőség.

Fűszerkereskedő-segéd,

ki utazásra is alkalmas, felvétetik

Singer M. Fia

fűszernagykereskedésében.

Óbecsén.

„WINKLER“-féle villamos színházak vállalata.

BUDAPEST.

DEBRECEN.

KASSA.

Ujvidéken a törvényszéki palota mellett.

Óriási szellőztetett pavillon, kényelmes helyekkel. — Saját 16 lóerejű gőzgép és villanytelep. — Az előkelő közönség találkozó és szórakozó helye. — **Remek tanulságos és szórakoztató előadások.**

KATONAI HANGVERSENY.

Bővebbet a napi falragasz- és színlapon.

LÖWY MÁTYÁS és Társa divatáruháza

Ujvidéken, Főtér,

Erzsébetzálloda

épület.

**Lekötött nyári
ujdonságok.**

Voile

Grenadin, minden színben simán és himzéssel.

„

Mousseline minden színben és árnyalatban.

„

Marquissette csikos és kockás mintákban.

Különlegességek himzett ruhákban, batisztból vászonból, szövet- és Selyemből.

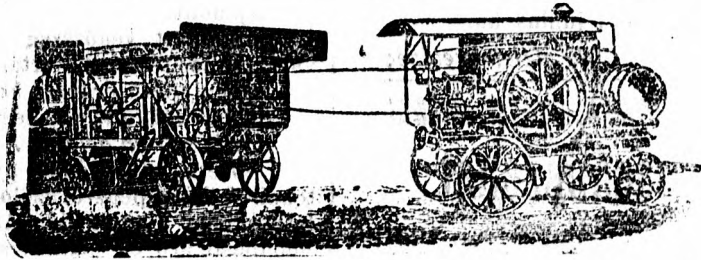
26-100

NŐI- ÉS GYERMEK FÜRDŐ RUHÁK.

Hazai gyártmány!

Kitűnő munka!

**MAYER
GÉPGYÁR**

 vas- és fémöntőde részvénytársaság
 SZOMBATHELY-BUDAPEST,
 VI., kerület, VÁCI-KÖRUT 61. sz.

 Benzinlokomobil-cséplő-szerelvények. Stabil-benzinmotorok.
 Szívógázmotorok faszén-, koks- és antracit-fűtésre 120 HP-ig.
 Malomépítészet.
 Szab. hydr. borsajtók, olajprések és mindennemű
 gazdasági gépek.

6-10

Kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérmentve.

Füzlet Ferenc József-tér 3. szám.

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

 Főtér, saját ház Pazar berendezés, látványosság. **Telefon 105.**

Fűszer, csemege, sajt, saját termésű bor, liqueur, pezsgó, déligyümölcs, tea, rum, conservek, bonbonok, gyümölcs, vadak, hideg felvágott, francia hizott poulard csirke, ásványvíz a legnagyobb választék és legfinomabb minőségben a lehető legolcsóbb árakon.

Ozonnák és jourok részére hideg plattnik diszes elkészítését elvállaljuk.

Telefon rendelések azonnal eszközöltetnek.

Mauthner-féle

 főzelék vetemény és virág magvak
 megérkeztek, csirakéességükért
 jótállunk.

Kékkő- raffia-háncs, ojtó-gummi és egyéb gazdasági cikk csakis legjobb minőségben, de legolcsóbb árban.

Vidéki rendeléseket ingyen csomagolásban a beérkezési napon adunk postára.

Kérjük üzletünk megtekintését, akár vétel nélkül is.

Fióküzlet: II. Rákóczi Ferenc-utca.

Számos éremmel kitüntetett szilvoriúm.

Szőlőbirtok Kameniczán.

Eredeti stassfurti

 40 %-os KÁLISÓT ÉS KAINITOT,
 valamint az összes egyéb műtrágyákat
 legolcsóbb áron szállítja

KALMÁR VILMOS

a stassfurti Kálsyndikátus vezérképviselője: Budapest, VI. Andrassy-ut 49.

6-20

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes fértárházhoz (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elégendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt feleke szalonnához 20. — K.-ért, szelvény telítőszoövet, turistalódent, selyem-kamagant stb. stb. gyári áron küld a mint megfizethető és szolid cég mindenütt ismert postógyári taktar

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek.

Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen trissz aruban.

Szives tudomásul.

 Van szerencsém a n. é. közönség, különösen az építészek és érdekelt körök szives tudomására hozni, hogy Geyer Henrik cég alatt Ujvidéken, *Petőfi-utca 98. szám* a vasut közelében, a legújabb, modern és szabadalmazott gépekre berendezett nádmenyezeti készitési műhelyt létesítettem.

Forgalomba hozok és készítek: különböző hosszúságú és faju menyezeti nádat, még pedig hámozva és hámozatlanul, kiválasztott nádból, továbbá kertek és tégláegézők részére véd- és árnyék kerítésül, sűrű nádfonatot gyümölcsösök és szőlők bekerítésére, továbbá fiatal fáknak mindennemű vad elleni védelméül.

Van szerencsém még megjegyezni, hogy nádfonataim a lehető legjobb, legszolidabb kivitelben készülnek és azért minden konkurrencia fleett állók.

Ugy helybeli mint vidéki megrendelések pontos kiviteléről kezeskedik

 2-3 Tisztelettel **Geyer Henrik.**
**IPAR- ÉS KERESKEDELMI TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.**

Ujvidéken, Kossuth Lajos utca 49. szám.

Tisztelettel közöljük, hogy egy előkelő budapesti pénzintézettel létrejött megállapodás folytán, abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy földbirtokokra, szilárd anyagból épült, épülő félben levő vagy építendő ujvidéki házakra jelzálogos bekebelezés mellett tőkét és kamatokat magukban foglaló, félévenként lejáró törlesztési, részletekben (annuitás) visszafizetendő és rendkívül kedvező feltételek mellett folyósítandó

Záloglevél kölcsönöket

engedélyezhetünk. — A kölcsöntigyet végleges lebonyolításáig esetleg előleget is adunk.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Vigyázz! Sok értéketlen utánzatot kínálnak. Vigyázz!

Globin
 cipőtisztítószer
 legszebb

 fényt adja,
 a bőrt puhán és
 egészen tartja.

 Kérjen határozottan Globin-t
 Fritz Schultze jun. A. G. Gyárából.